

- * ตามไปดูบรรยากาศปวงประชาร่วมปลูกฟื้นผืนป่า ถวายพ่อหลวง
- * คพ. รวมพลังลดมลพิษ รักสิ่งแวดล้อมไทย ใ้ร่มพระบารมี
- * สรุปเหตุการณ์เรือน้ำตาล่มที่อยุธยา
- * สถิติการร้องเรียนปัญหามลพิษ ในรอบ 3 เดือน

* หมายเหตุมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

<http://www.pcd.go.th>

กักกาย

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) จัดโครงการทำดีเพื่อแผ่นดิน รวมพลังลดมลพิษ รักษาสิ่งแวดล้อมไทย ได้ร่วมพระบารมี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 และเพื่อเป็นการสนองแนวทางดำเนินงานจากราชดำริใน งานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคัดเลือก กิจกรรมแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำ ปัญหาน้ำเสีย การอนุรักษ์ดิน การรักษาและฟื้นฟูระบบนิเวศ และหมายเหตุมลพิษไม่พลาดที่จะเก็บบรรยากาศปวงประชาร่วมปลูกป่าถวายพ่อหลวง พร้อมกับสรุปเหตุการณ์กรณีเรือน้ำตาลส้มในแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และรายงานสถิติโรงเรียนเรื่องปัญหามลพิษในรอบ 3 เดือน

นอกจากนี้ปลายเดือนกรกฎาคม คพ. จัดค่ายต้นกล้าพิทักษ์สิ่งแวดล้อม คัดเลือกเยาวชนทั่วประเทศ สร้างเครือข่ายของเยาวชนร่วมกันทำกิจกรรมทัศนศึกษาทางด้านสิ่งแวดล้อมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากผู้สื่อข่าวมืออาชีพ เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เยาวชนทั่วประเทศ ซึ่ง คพ. จะนำเรื่องราวดีๆ เหล่านี้มาเล่าสู่กันฟังต่อไป

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นายวราศาน์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
นางสาวชรีรา แสงศรี เลขานุการกรม

บรรณาธิการ

นายนิชกร คงเพชร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นางสาวจุฑามาศ เอี่ยมสระศรี

กองบรรณาธิการ

นางอังคณา จันอุไร นางสาวนภวิศ บัวสรวง นางสาวลัดดา จุลแสง นายบัญชาการ วินัยพานิช นางสาวกนกวรรณ สุขสด นางสาวพิรพร เพชรทอง นางสาวรุจิเรข ราชบุรี นางสาวพิชญญา เกตุณูดี นางสาวอัญชลี คงสมบุญณ์ นางสาวกานต์สินี ดวงดี นางสาวรารวรรณ เฉลิมโอัฐ นางสาวสินีนานฎ วรรณศรี นายไพฑูริ มีนะกนิษฐ นายวัชระ พันธุ์นราวิกิจ นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ นายชัย ปทุมมานุสรณ์ นางสาวบรรจง ประภาณานันท์ นายโกสุม เผือกทอง นายรุจเจรด หมัดหลี

เรื่องเด่นในฉบับ

เรื่องและภาพ : ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

จังหวัดสมุทรปราการ หรือที่เรียกกันว่า เมืองปากน้ำ เป็นเมืองหน้าด่านทางทะเลที่สำคัญ มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมและเป็นแหล่งรองรับมลพิษทางน้ำที่ไหลลงสู่ปากอ่าวไทย แต่ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งรัฐบาลในอดีตได้มีมติคณะรัฐมนตรีในปี 2520 ให้อนุรักษ์พื้นที่ 6 ตำบลในพื้นที่กระเพาะหมู อำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียว จัดเป็นสวนกลางมหานคร เปรียบเสมือน “ปอดฟอกอากาศ” ของคนกรุงเทพฯ และพื้นที่ใกล้เคียง และในเวลาต่อมาจังหวัดสมุทรปราการได้ร่วมกับหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ และประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมกันรณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนทุกคนร่วมปลูกต้นไม้ ดูแลและบำรุงรักษาต้นไม้ เพื่อฟื้นคืนสภาพความสมดุลสู่ระบบนิเวศ และตอบสนองแนวทางตามพระราชดำริเกี่ยวกับการรักษาสภาพธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบนพื้นที่ 72 ไร่ บริเวณพื้นที่หมู่ 5 ตำบลทรงคนอง (ชอยวัดจากแดง) ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของบริเวณสวนกลางมหานครแห่งนี้ ส่งเสริมให้พื้นที่ 6 ตำบลในพื้นที่กระเพาะหมูเป็นพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืน เกิดความสมดุลตามธรรมชาติ

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานทุกภาคส่วน จึงร่วมกันปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ “พลิกพื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี” ถวายความจงรักภักดีน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 ในพื้นที่สวนเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ตำบลทรงคนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ปลูกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ กล่าวในการเปิดงานโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ “ปลูกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี” ว่า “กรมควบคุมมลพิษ ได้ร่วมกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน นักเรียน และประชาชนในพื้นที่ปลูกพันธุ์กล้าไม้ จำนวน 1,000 กล้าไม้ในพื้นที่กระเพาะหมู อำเภอพระประแดง เพื่อให้เกิดพื้นที่สีเขียวตามแนวพระราชดำริ และเพื่อน้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 เป็นการเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการทรงงานและแสดงอัจฉริยภาพด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และยังได้จัดเดินเทิดพระเกียรติและรณรงค์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากบริเวณสวนสุขภาพลัดโพธิ์ถึงสวนเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ระยะทาง 1.84 กิโลเมตร”

นายเชิดศักดิ์ ชูศรี ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ กล่าวว่า “ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริที่จะอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้อนุรักษ์พื้นที่ 6 ตำบลในพื้นที่กระเพาะหมู อำเภอพระประแดง เป็นพื้นที่สีเขียวเปรียบเสมือน ‘ปอดฟอกอากาศ’ ของคนกรุงเทพฯ และพื้นที่ใกล้เคียง การมาร่วมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ ‘ปลูกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี’ จะส่งเสริมให้พื้นที่ 6 ตำบลในพื้นที่กระเพาะหมู เป็นพื้นที่สีเขียวที่ยั่งยืน เกิดความสมดุลตามธรรมชาติ และสนองแนวพระราชดำริในการดูแลสิ่งแวดล้อม”

หน่วยงานที่เข้าร่วมประกอบด้วย สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7 มณฑลทหารบกที่ 11 กองทัพบก กรมสรรพาวุธทหารเรือ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม โรงเรียนโสตศึกษา (ทุ่งมหาเมฆ) บริษัท ดัชมิลล์ จำกัด บริษัท บางกอกแคนแมนูแฟคเจอร์ จำกัด บริษัท ไทยเบเวอเรจแคน จำกัด เทศบาลเมืองพระประแดง องค์การบริหารส่วนตำบลทรงคนอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทรงคนอง สถานีตำรวจภูธรพระประแดง สมาคมจักรยานเพื่อสุขภาพไทย ธนาคารกสิกรไทย บริษัทบุญรอดเทรดดิ้ง จำกัด และบริษัทเมืองไทยประกันชีวิต จำกัด

การจัดโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ “ปลูกฟื้นผืนป่า ด้วยพระบารมี” ขึ้น จึงเป็นการถวายเป็นความจงรักภักดี น้อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณและเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 และเป็นการสนองงานตามพระราชดำริที่ทรงต้องการให้บริเวณแห่งนี้เป็นพื้นที่สีเขียว เพื่อเป็นปอดฟอกอากาศของคนกรุงเทพฯ และชาวสมุทรปราการต่อไป

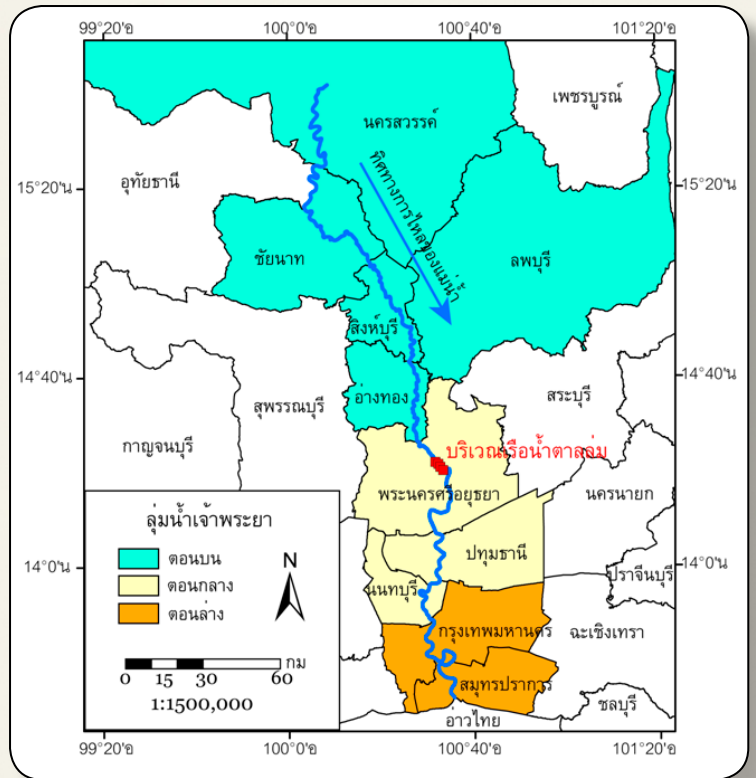

สรุปเหตุการณ์กรณีเรือน้ำตาลล่ม ในแม่น้ำเจ้าพระยาที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. บริษัท เจ เอ็น พี ไทยแลนด์ จำกัด ได้รับจ้างบริษัท ไทยรวมทุนคลังสินค้า จำกัด ขนส่งน้ำตาลปริมาณ 2,400 ตัน จากจังหวัดอ่างทองผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อไปส่งที่ท่าเรือแถวปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้เช่าเรือจำนวน 3 ลำ จากบริษัท อัลฟา มารีน ซัพพลาย จำกัด และบริษัทอื่นอีก 2 บริษัท มาบรรทุกน้ำตาล และปรากฏว่าการลากจูงเรือดังกล่าวผ่านสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา (สะพานหัวค่อม) เรือลำที่ 2 ซึ่งเป็นของบริษัท อัลฟา มารีน ซัพพลาย จำกัด ได้กระแทกกับตอม่อสะพาน ส่วนหัวเรือค่อยๆ จมลงและหลุดจากการลากจูง ท้ายเรือไปเกยตื้นบริเวณหมู่ที่ 2 บ้านภูเขาทอง ตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ท่ามูก 60 องศา ทำให้ทางเดินน้ำเปลี่ยนแปลงเข้ากระแทกฝั่งอย่างรุนแรงทั้งสองฝั่ง ซึ่งบริเวณดังกล่าวมีบ้านเรือนราษฎรอาศัยอยู่ ตลิ่งพังทลายทำให้บ้านเรือนได้รับความเสียหายโดยเกิดเหตุเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2554 เวลาประมาณ 17.00 น.

2. หลังจากเกิดเหตุ ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องรวมทั้งอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ได้ไปยังที่เกิดเหตุ เพื่อร่วมกันวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว วางแนวทางในการกู้เรือและนำน้ำตาลออกจากเรือ

3. ในวันที่ 3 มิถุนายน 2554 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี พร้อมด้วย นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ลงพื้นที่เพื่อติดตามการแก้ไขปัญหาและมาตรการการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน โดยนายกรัฐมนตรี ได้

สั่งการให้นำข้อมูลทั้งหมดเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เพื่อหามาตรการเยียวยาและชดเชยความเสียหายให้แก่ชาวบ้านต่อไป

4. ได้กำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดังนี้

- จะต้องขนถ่ายน้ำตาลจากเรือที่จมขึ้นมาโดยเร็ว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพน้ำในวงกว้าง เนื่องจากน้ำตาลเมื่อละลายน้ำและไหลลงสู่แม่น้ำจะเป็นสารอาหารให้แก่จุลินทรีย์ในน้ำ จุลินทรีย์จะย่อยสลายน้ำตาล โดยใช้ออกซิเจนในน้ำในกระบวนการย่อยอาหาร และหากมีน้ำตาลไหลลงสู่แม่น้ำเป็น

จำนวนมากจะทำให้มีสารอาหารในปริมาณมาก จุลินทรีย์จึงเพิ่มจำนวนมากขึ้นอย่างรวดเร็ว การใช้ออกซิเจนของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายน้ำตาลจึงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ปริมาณออกซิเจนในแม่น้ำ (DO)

ลดต่ำลง และจะเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำหากปริมาณออกซิเจนในแม่น้ำต่ำกว่า 2 มิลลิกรัมต่อลิตร ทั้งนี้การดำเนินการขนถ่ายโดยการสูบน้ำตาลจากเรือที่ล่มถ่ายลงเรือเหล็ก ได้เริ่มงานได้ในวันพฤหัสบดีที่ 2 มิถุนายน 2554 และขนถ่ายจนหมดในวันเสาร์ที่ 4 มิถุนายน 2554

- ให้กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ติดตามตรวจสอบเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ ตลอดจนประชาสัมพันธ์และแจ้งเตือนคุณภาพน้ำ ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำและแจ้งเตือนทั้งในระบบ SMS ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งได้ออกประกาศแจ้งเตือนประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

5. ในระหว่างดำเนินการในการขนถ่ายน้ำตาลและการกู้เรือได้เกิดผลกระทบเกิดขึ้น ได้แก่

- **ผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ** เนื่องจากในช่วงคืนวันที่เกิดเหตุได้มีน้ำตาลบางส่วนรั่วไหลออกจากเรือส่งผลให้ปริมาณออกซิเจน (DO) ในแม่น้ำบริเวณท้ายน้ำลดต่ำลงจนเป็นศูนย์ และ

ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำเรื่อยมาตามมวลน้ำเสียที่เคลื่อนที่ไปถึง โดยพบปลาตายและลอยหัว เช่น ปลาลิ้นหมา ปลาหมอ ปลาเนื้ออ่อน กุ้งก้ามกราม ฯลฯ ตั้งแต่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ โดยจากการตรวจสอบจากการตรวจวัดปริมาณออกซิเจนละลาย (DO) ในแม่น้ำของสถานีตรวจวัดกรมควบคุมมลพิษ คาดการณ์การเคลื่อนตัวของมวลน้ำเสียและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบได้ดังนี้

วันที่ 1 มิถุนายน 2554 มวลน้ำเสีย (พื้นที่ DO เป็นศูนย์) จะอยู่บริเวณ อำเภอ บางปะอินและอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้ระยะเวลาราว 2 วัน คุณภาพน้ำจึงเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ

วันที่ 2 มิถุนายน 2554 มวลน้ำเสีย (พื้นที่ DO เป็นศูนย์) เริ่มเข้าสู่บริเวณ อำเภอสามโคกและอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี ใช้ระยะเวลาราว 2 วัน

คุณภาพน้ำจึงเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ

วันที่ 3 มิถุนายน 2554 มวลน้ำเสีย (พื้นที่ DO เป็นศูนย์) เริ่มเข้าสู่บริเวณ อำเภอปากเกร็ดและอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ใช้ระยะเวลาราว 2 วัน คุณภาพน้ำจึงเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ

วันที่ 4 มิถุนายน 2554 มวลน้ำเสีย (พื้นที่ DO เป็นศูนย์) เริ่มเข้าสู่บริเวณ พื้นที่กรุงเทพมหานคร ใช้ระยะเวลาราว 2 วัน คุณภาพน้ำจึงเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ

วันที่ 5 มิถุนายน 2554 มวลน้ำเสีย (พื้นที่ DO เป็นศูนย์) เริ่มเข้าสู่บริเวณ เขตจังหวัดสมุทรปราการ ใช้ระยะเวลาราว 2 วัน คุณภาพน้ำจึงเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ

ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2554 คุณภาพน้ำแม่น้ำเจ้าพระยาในจุดที่ได้รับผลกระทบได้กลับเข้าสู่ภาวะปกติ

- **ปัญหาการกัดเซาะตลิ่ง** เนื่องจากเรือที่จมได้กีดขวางการไหลของน้ำ กระแสน้ำที่มีความแรงจึงกัดเซาะตลิ่ง ทำให้ตลิ่งพัง มีบ้านเรือนได้รับความเสียหาย ต้องทำการรื้อตัวบ้านออก กรมเจ้าท่าร่วมกับจังหวัดและกองทัพภาคใต้ก่อสร้างเขื่อนป้องกันกระแสน้ำ โดยการตีเข็มตลอดแนวตลิ่งที่พังหลายระยะทาง 45 เมตร และวางแนวกันกระสอบทราย เพื่อป้องกันน้ำกัดเซาะตลิ่งได้ในระดับหนึ่ง

6. วันที่ 7 มิถุนายน 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหากรณีเรือบรรทุกน้ำตาลล่มในแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ ดังนี้

- ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บูรณาการเพื่อแก้ไขและฟื้นฟูผลกระทบจากอุบัติเหตุหรือเรือบรรทุกน้ำตาลล่มร่วมกัน

- ให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุเรือบรรทุกน้ำตาลล่มทั้งทางตรงและทางอ้อม ภายใต้บทบัญญัติตามกฎหมายที่แต่ละกระทรวงรับผิดชอบ โดยมอบหมายให้กระทรวงคมนาคมเป็นหน่วยงานหลักในการรวบรวมความเสียหายที่เกิดขึ้นจากทุกหน่วยงาน และดำเนินการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ประกอบการที่เป็นผู้ขออนุญาตขนส่งน้ำตาล

- ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับผลกระทบจากอุบัติเหตุเรือน้ำตาลล่ม โดยดำเนินการติดตามและฟื้นฟูคุณภาพน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา ตั้งแต่จุดที่เกิดเหตุบริเวณจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จนถึงปากแม่น้ำบริเวณจังหวัดสมุทรปราการ และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการเพื่อปล่อยสัตว์น้ำทดแทนสัตว์น้ำที่ตายจากอุบัติเหตุดังกล่าว

7. การกู้เรือหลังจากที่สูบน้ำตาลออกจากเรือหมดแล้ว ได้มีความพยายามในหลายรูปแบบแต่ก็มีอุปสรรคในเรื่องกระแสน้ำที่มีความแรงมาก ทำให้ทำงานได้ยากลำบาก จนในที่สุดในวันที่ 11 มิถุนายน 2554 กรมเจ้าท่า กองทัพเรือ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้วิธีการกู้เรือ โดยใช้พอนทูนจำนวน 2 ลูก สูบน้ำให้เต็มพอนทูนแล้วปล่อยให้จมลงในระวางเรือ หลังจากนั้นนำปี่มลมขนาดใหญ่มาอัดอากาศลงในพอนทูน เพื่อให้พอนทูนลอยขึ้นมาช่วยพยุงเรือให้พ้นน้ำ เมื่อเรือพ้นน้ำแล้วใช้วิธีการท้ายเรือออกจากฝั่ง และลากจูงนำออกไปซ่อมต่อไป โดยการปฏิบัติการกู้เรือเสร็จสิ้นในวันที่ 12 มิถุนายน 2554

โรงเรียนรวมใจ ลดน้ำใช้ ลดน้ำเสีย เพื่อเจ้าพระยาสดใส

วันที่ 8 กรกฎาคม กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดประชุมชี้แจงกิจกรรม โรงเรียนรวมใจ ลดน้ำใช้ ลดน้ำเสีย เพื่อเจ้าพระยาสดใส ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ โดยมีนายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา อธิบดีกรมควบคุมมลพิษเป็นประธาน

ได้ออกซิเจนและฟิวแรนจากอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ

วันที่ 29 มิถุนายน กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดให้มี “การสัมมนาเพื่อเสริมสร้างความตระหนักในการลดการปลดปล่อยสารไดออกซินและฟิวแรนจากอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ” ณ โรงแรม เดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับแนวทางด้านเทคนิคที่ดีที่สุดสำหรับการลดการปลดปล่อยสารไดออกซินและฟิวแรนจากอุตสาหกรรมเหล็กและโลหะ

สิ่งพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

วันที่ 27 พฤษภาคม นายวรศานต์ อภัยพงษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธานเปิดการอบรมผลิตสิ่งพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ณ ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช กรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจในการผลิตสิ่งพิมพ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

คพ. รับฟังความคิดเห็น ร่าง รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2553

วันที่ 24 มิถุนายน กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดรับฟังความคิดเห็น ร่าง รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย ปี 2553 ณ ห้องประชุมศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช เพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์แก่ทุกภาคส่วน

คพ. จัดสัมมนาการพัฒนาระบบทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษในประเทศไทย

วันที่ 28 มิถุนายน กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดแถลงข่าวโครงการ “พัฒนาระบบการจัดทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ” หรือ “The Development of Basic Schemes for Pollutant Release and Transfer Register System : PRTR in the Kingdom of Thailand” โดยมีกรมโรงงานอุตสาหกรรม การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และหน่วยงาน Japan International Cooperation Agency (JICA) รัฐบาลญี่ปุ่น เป็นองค์กรร่วม ณ โรงแรมมารวยการ์เด้น กรุงเทพฯ โดยมีนางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ เป็นประธาน

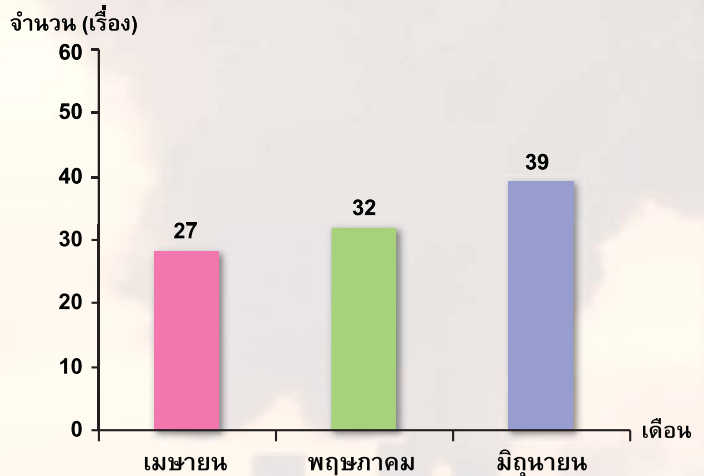

สถิติการร้องเรียนเรื่องปัญหามลพิษ (เดือนเมษายน-มิถุนายน 2554)

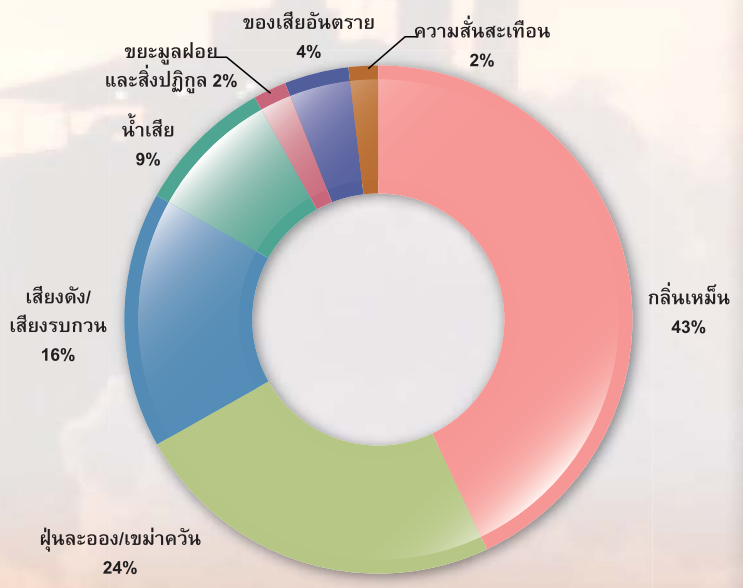
กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) ได้รับเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2554 จำนวน 220 เรื่อง เป็นเรื่องร้องเรียนในช่วงไตรมาสที่ 2 (เดือนเมษายน-มิถุนายน 2554) จำนวน 98 เรื่อง (รูปที่ 1) สำหรับรายละเอียดในไตรมาสที่ 2 พบว่า ในเดือนมิถุนายนมีการร้องเรียนมากที่สุด จำนวน 39 เรื่อง ปัญหามลพิษที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด 2 อันดับแรก คือ ปัญหากลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 43 รองลงมาคือ ปัญหาฝุ่นละออง/เขม่าควัน คิดเป็นร้อยละ 24 (รูปที่ 2) กรมควบคุมมลพิษได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนและแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว จำนวน 42 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 43

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน คพ. จะให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือในการสนับสนุนด้านวิชาการแก่หน่วยงานที่ได้รับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ โดยในระหว่างเดือนมกราคม-มิถุนายน 2554 กรมควบคุมมลพิษได้รับเรื่องขอความอนุเคราะห์ จำนวน 40 เรื่อง เป็นเรื่องขอความอนุเคราะห์ในช่วงไตรมาสที่ 2 จำนวน 23 เรื่อง (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2554)

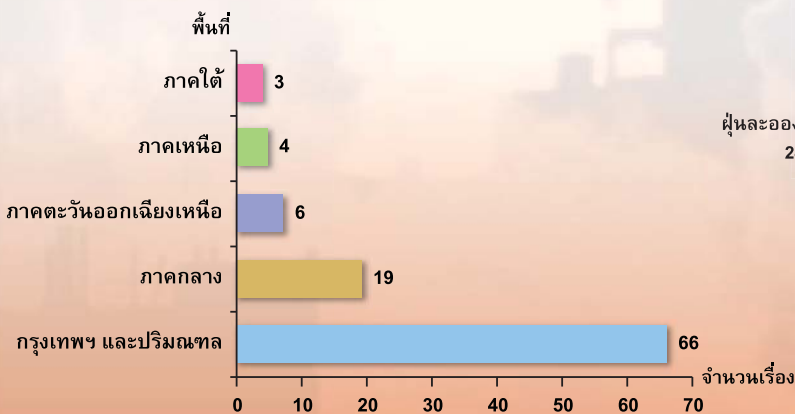
พื้นที่ที่มีเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีเรื่องร้องเรียนรวม 66 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 67 ของเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของทั้งหมดที่ได้รับระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2554 (รูปที่ 3)

รูปที่ 1 จำนวนเรื่องร้องเรียนระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2554

รูปที่ 2 สัดส่วนปัญหามลพิษที่มีการร้องเรียนระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2554

รูปที่ 3 สถิติเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษแบ่งตามพื้นที่ระหว่างเดือนเมษายน-มิถุนายน 2554

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

โครงการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์

เครื่องใช้ไฟฟ้า

และอิเล็กทรอนิกส์

ภายใต้โครงการ**ทำดีเพื่อแผ่นดิน** รวมพลังลดมลพิษ รั้งษ์สิ่งแวดล้อมไทย
ได้ร่วมพระบารมีเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาส
มหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 84 พรรษา 5 ธันวาคม 2554

เพื่อนำไป**รีไซเคิล**อย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม พร้อม**ลุ้นรับโชค!**

โดยการนำซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ซากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์บ้าน/สำนักงาน เครื่องพิมพ์ (Printer) เครื่องโทรสารเอกพระสงค์ เครื่องเล่น MP3 เกมส์ เครื่องเล่นวีซีดี เครื่องเล่นดีวีดีและกล้องถ่ายรูปดิจิทัล มาทั้งยังภาชนะที่จัดเตรียมไว้ให้ตามห้างร้าน สถานประกอบการ สถาบันการศึกษา สถานที่ราชการต่างๆ ที่ร่วมโครงการ เพื่อนำไปรีไซเคิลอย่างถูกต้อง หมดเขตรับของชิงโชค วันที่ 5 ธันวาคม 2554 จักรางวัล วันที่ 15 ธันวาคม 2554 ณ กรมควบคุมมลพิษ ประกาศผลรายชื่อผู้โชคดี ทางหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 21 ธันวาคม 2554

ลุ้นรางวัล ได้แก่

- TOSHIBA NET BOOK (NB 520-1038 GT) 1 เครื่อง
- โทรศัพท์เคลื่อนที่โนเกีย รุ่น C6 1 รางวัล
- กล้องถ่ายรูป Panasonic Lumix DMC-GF2 (DSLR) 1 รางวัล
- กล้องถ่ายรูป Panasonic Lumix DMC-FX78 (Compact) 1 รางวัล
- กล้องถ่ายรูป Panasonic Lumix DMC-FH2 (Compact) 1 รางวัล
- กล้องถ่ายรูป Canon EOS 110D Kit (EF S18-55 IS II) 1 รางวัล
- กล้องถ่ายรูป Canon Power Shot G12 1 รางวัล
- เครื่องพิมพ์เครื่อง Printer EPSON รุ่น ME320 3 รางวัล
- เครื่องพิมพ์เครื่อง HP DeskJet Printer D1050 All in One 1 รางวัล
- เครื่องพิมพ์เครื่อง Gel Jet Printer 2 รางวัล
- เครื่องพิมพ์เครื่อง Canon FDMA MG6170 1 รางวัล
- เครื่องพิมพ์เครื่อง Laser 30 เครื่อง
- จักรเย็บผ้าเครื่อง 5 เครื่อง
- กระเป๋าเดินทางสีไม้ 5 ใบ
- ชุดกีฬาแบรนด์เนม logo HP 5 ชุด
- โฉลชี HP 30 เล่ม

ทำดีเพื่อแผ่นดิน

รายละเอียดเพิ่มเติมโปรดเข้าชมที่
www.pcd.go.th หรือ <http://www.facebook.com/WEEE.CAN.DO>
หรือ โทร. 0 2298 2433, 0 2298 2435-7

“ทำดีเพื่อแผ่นดิน รวมพลังลดมลพิษ รักษาสีน้ำแควดล้อมไทย ใ้ร่มพระบารมี”

ด้วยปี พ.ศ.2554 เป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักในพระมหากษัตริย์คุณที่ได้พระราชทานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่ออำนวยความสะดวกแก่บรรดาพสกนิกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การแก้ไขปัญหาหมอกพิษ น้ำเสีย การอนุรักษ์ดิน การฟื้นฟูป่าระบบนิเวศ ฯลฯ ซึ่งโครงการและวิธีการต่างๆ ที่พระองค์ทรงดำริในปัจจุบันได้รับการยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งภายในประเทศไทยและนานาชาติ

เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 7 รอบ 5 ธันวาคม 2554 กรมควบคุมมลพิษจึงจัดโครงการ “ทำดีเพื่อแผ่นดิน รวมพลังลดมลพิษ รักษาสิ่งแวดล้อมไทย ใ้ร่มพระบารมี” สนองแนวทางดำเนินงานจากพระราชดำรินางานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคัดเลือกกิจกรรมการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางน้ำ ปัญหาน้ำเสีย การอนุรักษ์ดิน การรักษาและฟื้นฟูป่าระบบนิเวศ ประกอบด้วย

1. “โรงเรียนรวมใจ ลดน้ำใช้ ลดน้ำเสีย เพื่อเจ้าพระยาสดใส” เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม สร้างการเรียนรู้ในการลดการใช้น้ำและสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งน้ำ โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ สถานศึกษาในลุ่มน้ำเจ้าพระยาและพื้นที่อื่นที่สนใจ โดยรับสมัครสถานศึกษาที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม “โรงเรียนรวมใจลดน้ำใช้ ลดน้ำเสีย เพื่อเจ้าพระยาสดใส” เพื่อดำเนินกิจกรรมลดการใช้น้ำในสถานศึกษา โดย คพ. และหน่วยงานร่วมดำเนินการจะให้คำแนะนำ สนับสนุนการดำเนินงานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมจะมีการมอบประกาศเกียรติคุณให้แก่สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมจัดทำปฏิญญาเพื่อแสดงเจตจำนงในการประหยัดน้ำในปีต่อไป ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ ลดปริมาณน้ำใช้และน้ำเสียที่ทำให้เกิดมลพิษทางน้ำ สร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและเป็นต้นแบบให้สถานศึกษาอื่นๆ ต่อไป

2. “การเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (We Can Do)” เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากโลหะหนักจากซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเป้าหมายโครงการฯ ได้แก่ ซากโทรศัพท์เคลื่อนที่ แบตเตอรี่โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรศัพท์บ้าน/สำนักงาน เครื่องพิมพ์ (Printer) เครื่องโทรสาร เครื่องโทรสารอเนกประสงค์ (Multifunction Fax) เครื่องเล่น MP3 เกมกต เครื่องเล่นวีซีดี เครื่องเล่นดีวีดี และกล่องถ่ายรูปดิจิทัล เนื่องจากชิ้นส่วนต่างๆ ของซากผลิตภัณฑ์มีโลหะหนักเป็นองค์ประกอบ หากโลหะหนักเหล่านี้ได้รับการจัดการอย่างไม่เหมาะสมและเกิดการรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อม จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและระบบนิเวศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว คาดว่าในปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยจะมีปริมาณซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นมากกว่า 3 แสนตัน หรือมากกว่า 15 ล้านชิ้น

คพ. จึงได้ร่วมมือกับภาคส่วนต่างๆ ในการดำเนินงานเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ฯ โดยสามารถนำไปสกัดโลหะมีค่าออกเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์และกำจัดซากผลิตภัณฑ์ฯ ด้วยวิธีการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

3. “ชุมชนพัฒนา สู้ปัญหาหมอกควัน” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการปัญหามลพิษจากหมอกควันและไฟป่า การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้แก่ชุมชน เครือข่ายอาสาสมัคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่เป้าหมาย 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน และจัดทำสารคดีองค์ความรู้เชิงชีวิตจริง (Reality Feature) ที่จะสามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่แนวทางและผลการดำเนินงานความเป็นต้นแบบสำหรับพื้นที่อื่นๆ ต่อไปในอนาคต

4. “จัดประชุมวิชาการลดมลพิษตามแนวทางทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง” โดยรวบรวมโครงการ งานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตลอดจนผู้ที่ดำเนินรอยตามแนวพระราชดำริ หรือตามแนวทางทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีผลสำเร็จทางด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 84 โครงการ/ราย แล้วนำมาจัดแสดงเผยแพร่ในการประชุมวิชาการลดมลพิษตามแนวทางทฤษฎีใหม่และเศรษฐกิจพอเพียง แสดงนิทรรศการเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ผลงาน และพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะ และจัดทำหนังสือและสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับแจกจ่ายแก่ทุกภาคส่วน

การดำเนินโครงการ ทำดีเพื่อแผ่นดิน รวมพลังลดมลพิษ รักรักษ์สิ่งแวดล้อมไทย ได้ร่วมพระบารมี จะเป็นการสนองแนวทางการดำเนินงานตามแนวพระราชดำรินด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเพื่อป้องกันและฟื้นฟูระบบนิเวศให้ยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) จัดทำโครงการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยในพื้นที่ จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ใน พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร ดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ ประโยชน์ และลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไป กำจัดอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพ ของท้องถิ่น ตั้งเป้าหมายขยะมูลฝอยกลับมาใช้ ประโยชน์ให้ได้ถึงร้อยละ 30 ในแต่ละพื้นที่

คพ. จับมือสมุทรสงครามและสมุทรสาคร ลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย

คพ. ได้แสวงหาภาคีร่วมดำเนินงาน โดยร่วมกับ กรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้ง อปท. เพื่อเป็นต้นแบบ ในการดำเนินงานแก่พื้นที่อื่นๆ ต่อไป โดยมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่ ร่วมดำเนินการ ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายคณะสงฆ์ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายการศึกษา ตลอดจนชุมชนและประชาชน เพื่อให้เกิดการลดขยะตั้งแต่ต้นทาง และให้ มีการนำขยะมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ด้วยวิธีการต่างๆ อาทิ ตลาดนัด ขยะ การทอดผ้าป่า ธนาคารขยะ การแยกขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ซึ่งจะทำให้ปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบกำจัดลดลง เป็นการยืดอายุ การใช้งานของสถานที่กำจัด และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้น

ภายใต้โครงการฯ ได้มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน อปท. จัดการขยะมูลฝอย ดังนี้

- การประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร เพื่อกระตุ้น ส่งเสริม และผลักดันให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานด้านลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ให้ประสบ ผลสำเร็จมากที่สุด ทั้งนี้ได้คัดเลือก อปท. ที่มีศักยภาพในการดำเนินงานเข้าร่วม จำนวน 16 แห่ง ประกอบด้วย อปท. ในพื้นที่จังหวัด

สมุทรสงคราม จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลตำบลกระดังงา เทศบาลตำบลเหมืองใหม่ เทศบาลตำบลบางยี่รงค์ เทศบาลตำบลอัมพวา เทศบาลตำบลบางนกแขวก และ อปท. ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครสมุทรสาคร เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เทศบาลตำบลหลักห้า เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก เทศบาลตำบลสวนหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านบ่อ องค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำจืด องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเกาะ องค์การบริหารส่วนตำบลอัมพวา องค์การบริหารส่วนตำบลคอกกระบือ

- กิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ดำเนินกิจกรรมร่วมกันระหว่างกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและ คพ. เพื่อให้เจ้าหน้าที่ ชุมชน และประชาชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดให้มีการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอย ณ ชุมชนชอยสहरณ์ เทศบาลนครนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานด้านนี้และสามารถเป็นต้นแบบให้แก่พื้นที่อื่นได้นำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่อย่างเหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ยังได้มีการประชุมเพื่อวางแนวทางการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยสำหรับ อปท. ที่เข้าร่วมโครงการ ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ได้เริ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแผนปฏิบัติการ อาทิ การคัดแยกขยะในครัวเรือน การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ธนาคารขยะโรงเรียน ธนาคารขยะชุมชน การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักชีวภาพ

- การสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยของ อปท. ทั้ง 16 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อประเมินปริมาณและองค์ประกอบขยะมูลฝอยในช่วงเริ่มต้นการดำเนินกิจกรรม โดยจะได้ทำการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบขยะมูลฝอยอีกครั้งในช่วงเดือนกรกฎาคม 2554 เพื่อประเมินปริมาณและองค์ประกอบขยะมูลฝอยภายหลังจากได้ดำเนินกิจกรรมลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอยไปแล้ว รวมทั้งประเมินผลการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละพื้นที่ ตลอดจนจะได้ทำการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการเพื่อประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินโครงการ

คาดว่า การดำเนินงานที่ต่อเนื่องภายใต้การมีส่วนร่วมของท้องถิ่น จะทำให้สามารถช่วยลดปัญหาขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสมุทรสาคร รวมทั้งเป็นต้นแบบให้ท้องถิ่นหรือกลุ่ม อปท. อื่นๆ สามารถนำไปขยายผลเพื่อดำเนินการในรูปแบบเดียวกันหรือนำไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมต่อไป

เรื่องเล่าจาก...

จีน

ปลายเดือนเมษายน 2554 ดิฉันได้มีโอกาสร่วมทริปกับผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน รวม 24 คน เดินทางไปศึกษาดูงานในโครงการพัฒนาศูนย์รวมกลุ่มสื่อสารสาธารณะและการยอมรับของประชาชน ปีที่ 2 ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งจัดโดยสำนักพัฒนาโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ กระทรวงพลังงาน ร่วมกับสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ก่อนการเดินทางไปศึกษาดูงานโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ ภาพโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ใน

ความนึกคิดของดิฉันมีแต่ความน่ากลัว นึกออกแต่ภาพโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เซอร์โบบิล ประเทศยูเครนระเบิด โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่ฟูกุชิมะ ประเทศญี่ปุ่น ที่มีการรั่วไหลของสารกัมมันตรังสี โดยไม่รู้เลยว่าโรงไฟฟ้าทั้ง 2 แห่งดังกล่าวเป็นโรงไฟฟ้าแบบใด ใช้เทคโนโลยีอะไร เมื่อเราไปเดินรอบๆ อาคารโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์จะต้องแต่งกายอย่างไร ต้องระมัดระวังตัวมากแค่ไหน รวมทั้งความปลอดภัยสำหรับผู้ไปศึกษาดูงาน แต่เมื่อได้มีโอกาสเยี่ยมชมโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์นิงเด (Ningde) โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ตายาเบย์ (Daya Bay Nuclear Complex) โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ลิ่งอว 1 และ 2 (Ling Ao (I)-(II)) ทำให้รับทราบข้อมูลพร้อมกับลบภาพความน่ากลัวจากจินตนาการ และคลายความสงสัยว่าทำไมประเทศต่าง ๆ ถึงกล้าสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์

โครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์นิงเด

ความจริงแล้วโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ได้มีพัฒนาการมามากกว่า 50 ปี สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศหนึ่งที่มีนโยบายนำพลังงานนิวเคลียร์มาใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า สำหรับโรงไฟฟ้าที่ไปดูงานครั้งนี้เป็นโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ generation 3+ (โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แบบน้ำอัดความดัน ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าที่นิยมใช้มากที่สุด ใช้เชื้อเพลิงปฏิกรณ์เป็นยูเรเนียม และใช้น้ำเป็นตัวระบายความร้อน ระบบการทำงานของโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ดังกล่าวเป็นแบบระบบปิด แบ่งออกเป็น 2 วงจร โดยวงจรแรกเป็นระบบระบายความร้อนออกจากเตาปฏิกรณ์ น้ำจะไหลผ่านเตาปฏิกรณ์เพื่อระบายความร้อนออกจากแกนปฏิกรณ์ และนำความร้อนที่ได้ส่งต่อให้วงจรที่ 2 ซึ่งเป็นชุดกำเนิดไอน้ำ เพื่อผลิตไอน้ำส่งไปดันกังหันให้หมุนเพื่อผลิตเป็นกระแสไฟฟ้า หลังจากนั้นไอน้ำจะควบแน่นจนกลายเป็นน้ำและไหลกลับไปสู่อุปกรณ์ผลิตไอน้ำ เพื่อเปลี่ยนเป็นไอน้ำต่อไปเรื่อยๆ และแท่งเชื้อเพลิงปฏิกรณ์จะถูกเปลี่ยนทุก 18 เดือน เพื่อให้มีพลังงานความร้อนในระดับที่กำหนด โดยแท่งเชื้อเพลิง

ปฏิกรณ์จะสามารถนำมาผ่านกระบวนการ Reprocessing เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้) โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์แห่งแรกของสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มเดินเครื่องเมื่อ พ.ศ. 2537 โดยนำเทคโนโลยีจากประเทศฝรั่งเศสมาใช้ ต่อมาได้มีการขยายโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและได้ใช้เทคโนโลยีของประเทศต่างๆ เช่น รัสเซีย แคนาดา ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันมีโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่เดินเครื่องปฏิกรณ์แล้วจำนวน 13 โรง มีกำลังการผลิตรวม 10,234 เมกะวัตต์ โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ส่วนใหญ่ใช้เทคโนโลยีแบบน้ำอัดความดัน (PWR) จำนวน 11 โรง และใช้เทคโนโลยีแบบน้ำมวลหนักอัดความดัน (PHWR : Candu 6) จำนวน 2 โรง สำหรับโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่กำลังก่อสร้าง จำนวน 25 โรง ใช้เทคโนโลยีแบบน้ำอัดความดัน (PWR) และอยู่ในพื้นที่ติดทะเล และมีแผนจะเพิ่มกำลังการผลิตเป็น 400,000 เมกะวัตต์ ใน พ.ศ. 2593 ในอนาคตมีโครงการที่จะก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์จำนวน 2 แห่ง ซึ่งไม่อยู่ติดทะเล

การพัฒนาโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์นิงเด

รัฐบาลกลางได้ดำเนินการศึกษาโครงการเพื่อพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ และเป็นผู้ตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่โครงการฯ โดยรัฐบาลท้องถิ่นจะเป็นผู้อนุมัติให้ดำเนินโครงการฯ ในพื้นที่ โดยในรัศมีประมาณ 5 กิโลเมตรรอบพื้นที่โครงการฯ ไม่ให้มีชุมชนหนาแน่นจะต้องอพยพประชาชนในพื้นที่และจัดหาที่อยู่ใหม่ให้ทดแทน ในขั้นเริ่มต้นก่อนดำเนินโครงการฯ จะให้องค์ความรู้ให้ข้อมูลและตอบข้อซักถามของประชาชนในพื้นที่จนเกิดการยอมรับ มีการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชนโดยรอบพื้นที่ เช่น กลุ่มชาวประมง การทำฟาร์มสัตว์น้ำ การปลูกชา และการรับเป็นพนักงานในโรงไฟฟ้า ฯลฯ มีการพัฒนาสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน มีการสร้างโรงเรียน โรงพยาบาล พัฒนาชุมชน มีการซ่อมอพยพและหนีเมื่อเกิดอุบัติเหตุ และเมื่อโครงการฯ เริ่มดำเนินการแล้วจะจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งให้แก่รัฐบาลท้องถิ่น รวมทั้งรัฐบาลกลางจะนำรายได้ที่เกิดขึ้นจากการจัดเก็บภาษีในแต่ละท้องถิ่นกลับคืนให้แก่แต่ละท้องถิ่นตามอัตราที่จัดเก็บได้ โดยทั่วไปพื้นที่ที่มีโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์จะมีรายได้สูง ทำให้รัฐบาลกลางจัดสรรเงินรายได้กลับคืนท้องถิ่นนั้นในอัตราที่สูงด้วย ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่จะยอมรับและพึงพอใจในการมีโครงการฯ

โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์นิงเด (Ningde) ตั้งอยู่ในจังหวัดฝูเจี้ยน ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วยโรงไฟฟ้า 6 หน่วย ขนาดกำลังการผลิตหน่วยละ 1,080 เมกะวัตต์ ใช้เทคโนโลยีแบบน้ำอัดความดัน (PWR : CPR-1000) การก่อสร้างใช้ระยะเวลา 56 เดือน ซึ่งได้พัฒนาเทคโนโลยีระบบการดำเนินงานและการบริหารจัดการโดยสาธารณรัฐประชาชนจีน ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐบาล (องค์กรดำเนินงานลักษณะคล้ายการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ประกอบด้วยโรงไฟฟ้านิงเด 1-4 ซึ่งจะเริ่มเดินเครื่องใน พ.ศ. 2555-2558 ตามลำดับ และระยะที่ 2 โรงไฟฟ้านิงเด 5-6 จะดำเนินการในระยะถัดไป สำหรับงบประมาณการก่อสร้างต่อหน่วย (ไม่รวมค่าที่ดิน) ราคาประมาณ 3 ใน 4 ของโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์โดยทั่วไป เหตุที่มีราคาค่อนข้างต่ำเพราะรัฐบาลให้การสนับสนุน ให้เงินอุดหนุน ยกเว้นภาษี และใช้เทคโนโลยีที่พัฒนาโดยสาธารณรัฐประชาชนจีน การก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์จะสร้างครั้งละ 2 หน่วย เพราะมีความคุ้มทุนและประหยัดต่อหน่วย การก่อสร้างมากกว่าการสร้างครั้งละ 1 หน่วย และใช้ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่าการก่อสร้างครั้งละหน่วย

ประสบการณ์และการประยุกต์ใช้

ประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาดูงานดังกล่าวทำให้กลับมาคิดต่อในการประยุกต์ใช้ความรู้สำหรับการจัดการพลังงานทางเลือกของไทยในอนาคตว่า โรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์เป็นแหล่งพลังงานสะอาดที่สำคัญแหล่งหนึ่ง ถึงแม้ว่าต้นทุนในการก่อสร้างจะมีราคาสูง แต่ต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ ทั้งนี้หากประเทศไทยจะเดินหน้านโยบายก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ต้องเตรียมการเรื่องให้องค์ความรู้ ข้อมูล และให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการฯ ตั้งแต่ขั้นก่อนเริ่มดำเนินโครงการฯ การเตรียมพัฒนาบุคลากร เทคโนโลยี การตั้งหน่วยงาน การเตรียมเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาและออกกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับพลังงานนิวเคลียร์ การทบทวนมาตรฐานการปล่อยมลพิษที่เกี่ยวข้องกับโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ เช่น การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำทะเลและมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน โดยเฉพาะเรื่องสารกัมมันตรังสีและอุณหภูมิ การปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่ ณ ปัจจุบันให้ครอบคลุมการดำเนินงานโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ในอนาคต และเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ต่อไป รวมทั้งการสนับสนุนนโยบายจากรัฐบาล และสิ่งที่สำคัญคือ การมีมาตรการกำกับ ดูแล บริหารจัดการ ควบคุมความปลอดภัยในการดำเนินงานโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ที่เข้มงวดให้เป็นไปตามกฎหมายและตามมาตรฐานสากล มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ และให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน

“โครงการเรียกคืนอะลูมิเนียมเพื่อจัดทำ
ขาเทียมพระราชทาน ร่วมบริจาค โดยส่ง
ทางไปรษณีย์ หรือที่กรมควบคุมมลพิษ”

ปัญหามลพิษ
1650
อุบัติเหตุสารเคมี

สายด่วน 1650

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- รับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากอุบัติเหตุสารเคมี
- รับแจ้งเรื่องร้องเรียนมลพิษ
- ให้บริการข้อมูลการระงับภัยสารเคมีเบื้องต้น

GREEN SERVICE

“อุ๊สีเขียว”

คลินิกไอเสียมาตรฐาน

รักษารถ ลดโลกร้อน กับอุ๊สีเขียว

คลินิกไอเสียมาตรฐาน

บริการคุณภาพ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

กรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร. 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน

ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538

ไปรษณีย์สามเสนใน

เรียน